

Wanawake Tunaweza Tanzania

Een programma voor de empowerment van vrouwen

In de regio Arusha, Noord-Tanzania

Profiel programma en beleidsplan

Datum: 16 april 2024

Inhoud

Introductie.....	3
Wanawake Tunaweza Tanzania.....	4
1. Over Wanawake Tunaweza Tanzania.....	4
2. Onze visie, missie en kernwaarden.....	5
3. Onze doelstellingen.....	6
4. Hoe Wanawake Tunaweza te werk gaat.....	6
5. Wanawake Tunaweza's programma curriculum.....	7
Operationele modaliteiten.....	7
6. Criteria voor de vrouwengroepen.....	8
7. Programmabeheer.....	9
8. Financiële middelen.....	9
Bijlagen.....	10
1. Bestuur en staf van Wanawake Tunaweza Tanzania.....	10
Organisatie van Wanawake Tunaweza Tanzania.....	10
Bestuur Wanawake Tunaweza.....	10
Staf.....	10
2. Budget.....	10
3. Programma curriculum.....	11
4. Richtlijnen voor leningen.....	11
5. Criteria voor de vrouwengroepen.....	12

Introductie

Vrouwen in staat stellen om in alle sectoren deel te nemen aan het economisch leven, is essentieel voor het verbeteren van de kwaliteit van leven voor vrouwen, hun families, en de gemeenschappen waarvan zij deel uitmaken. Tegelijkertijd draagt dit bij aan sterkere economieën en het bereiken van de internationaal overeengekomen Sustainable Development Goals (in het bijzonder de SDGs 4, 5, 8, en 10)¹ van de Verenigde Naties.

De belangrijkste uitgangspunten voor de emancipatie van vrouwen zijn:

- het vergroten van het bewustzijn over mensenrechten en activiteiten tegen discriminatie;
- het bevorderen van gender gelijkheid;
- het bevorderen van onderwijs en professionele ontwikkeling voor alle vrouwen;
- het mogelijk maken dat vrouwen deelnemen aan inkomen genererende activiteiten en financieel onafhankelijk worden;
- het verbeteren van de gezondheid, veiligheid en het welzijn van alle vrouwen.

Om ervoor te zorgen dat vrouwen volledig worden opgenomen in de economische cyclus en dat hun talenten, vaardigheden en inspanningen op alle niveaus van de samenleving meetellen, zijn doelgerichte beleidsmaatregelen en acties essentieel.

Ons programma is gericht op het verwezenlijken van deze fundamentele principes. We bieden begeleiding aan vrouwengroepen, faciliteren de oprichting van hun eigen groepsondernemingen en bevorderen de persoonlijke en professionele ontwikkeling van de vrouwen. Door deze groepen te coachen en te trainen ontstaat er een gemeenschapseconomie op kleine schaal. Dit stelt de vrouwen in staat om zelf inkomen te genereren, te sparen en uiteindelijk financieel onafhankelijk te worden.

---

¹ SDG 4: Quality education
SDG 5: Gender equality
SDG 8: Decent work and economic growth
SDG 10: Reduced inequalities

Wanawake Tunaweza Tanzania

1. Over Wanawake Tunaweza Tanzania

Het activeringsprogramma voor vrouwen "Wanawake Tunaweza Tanzania" (hierna: Wanawake Tunaweza) is een programma dat zich richt op economische empowerment met als doel de vooruitzichten van vrouwen te verbeteren.

Wanawake Tunaweza, actief in de regio Arusha in het noorden van Tanzania, heeft als doel vrouwengroepen te voorzien van kennis en vaardigheden om financieel onafhankelijk te worden, evenals relevante juridische kennis, zodat zij zelfstandig kunnen opereren.

De naam Wanawake Tunaweza is Kiswahili voor "Vrouwen, we kunnen het". Een van de eerste vrouwengroepen waarmee het programma heeft gewerkt, draagt dezelfde naam, wat zo passend is dat de vrouwen toestemming hebben gegeven om de naam voor het hele programma te gebruiken.

Het programma werd gelanceerd in 2022. Twee toegewijde Tanzaniaanse professionals, met uitgebreide ervaring in gemeenschapsontwikkeling en sociale projecten, bundelden hun krachten met een aantal vrijwilligers die in Tanzania met groepen kansarme vrouwen hadden gewerkt en hen hadden ondersteund bij het verbeteren van hun sociaal-economische situatie.

2. Onze visie, missie en kernwaarden

Onze visie

Wij streven naar een wereld waarin gelijkheid voor alle vrouwen wordt bevorderd door een holistische benadering die rekening houdt met de sociale, economische en culturele aspecten van het leven van vrouwen.

Onze missie

Het faciliteren en empoweren van vrouwen om deel te nemen aan het sociaaleconomische ontwikkelingsproces, met als doel hen in staat te stellen op een rechtvaardige en duurzame manier te voorzien in hun basisbehoeften.

Onze kernwaarden

1. **Professionaliteit**
We hanteren consequent hoge normen, zowel in ons werk als in de manier waarop we ons gedragen.
2. **Integriteit**
Ons streven is gericht op het nemen van ethische, transparante en weloverwogen beslissingen.
3. **Verantwoording**
We streven ernaar om ervoor te zorgen dat onze aanpak duurzaam is, zowel op korte als op lange termijn, voor de vrouwengroepen waarmee we werken. Daarnaast streven we ernaar om de middelen van onze donoren optimaal te gebruiken.
4. **Transparantie**
We zijn transparant in ons handelen, over onze besluiten en in de communicatie met de vrouwengroepen, onze donoren en onze vrijwilligers.

3. Onze doelstellingen

Ons doel is om:

- kansarme vrouwen in staat te stellen financieel onafhankelijk te worden door middel van coaching gericht op het vergroten van hun financiële kennis en zakelijke vaardigheden, en ook hun capaciteiten om op eigen benen te staan;
- bewustwording te creëren bij vrouwen over hun (mensen)rechten;
- vrouwen te ondersteunen bij het delen van hun kennis en ervaring met de bredere gemeenschap.

Het Wanawake Tunaweza programma richt zich exclusief op vrouwengroepen bestaande uit kansarme vrouwen, vaak alleenstaande moeders of weduwen.

Om effectiviteit en succes te waarborgen, streven we ernaar jaarlijks met maximaal 16 groepen te werken, bestaande uit minimaal 8 en maximaal 15 vrouwen, die we tweemaal per maand coachen en begeleiding. Op deze manier zal het programma tussen de 128 en 240 vrouwen per 18 maanden coachen en ondersteunen.

In Tanzania dragen vrouwen vaak niet alleen de verantwoordelijkheid voor het financiële welzijn van hun eigen gezin, maar ook voor dat van hun uitgebreide familie en/of de gemeenschap waar zij deel van uitmaken. Daarom zal het programma aan een bredere gemeenschap ten goede komen, met een geschatte indirecte impact op tussen de 640 en 1.200 mensen.

4. Hoe Wanawake Tunaweza te werk gaat

Wanawake Tunaweza heeft de volgende benadering ontwikkeld om haar doelstellingen te bereiken.

- Wanawake Tunaweza Tanzania is een internationale Non-Governmental Organisation (iNGO), voortgekomen uit een Tanzaniaans-Nederlandse samenwerking met twee stichtingen in zowel Tanzania als in Nederland – beide met dezelfde naam.
- Het programma van Wanawake Tunaweza wordt in de regio Arusha uitgevoerd door een Project Coordinator en een Community Mobiliser, die uitgebreide ervaring hebben in het werken met groepen kansarme vrouwen, hen ondersteunen om hun sociaaleconomische situatie te verbeteren en hun bewustzijn over en kennis van sociale en economische rechten te vergroten.
- De vrouwengroepen ontvangen training en coaching volgens een curriculum dat hen in staat moet stellen een gezamenlijk groepsbedrijf te ontwikkelen en op te starten, en dit na 18 maanden (met een maximale uitbreiding van zes maanden) zelfstandig te runnen.
- Voor dit doel ontvangen de vrouwengroepen van Wanawake Tunaweza twee keer per maand coaching op afstand via online bijeenkomsten, verzorgd door vrijwilligers vanuit de hele wereld.
  - Deze coaching sessies vinden plaats gedurende de reguliere wekelijkse bijeenkomsten van de groepen en worden op locatie begeleid door de Project Coordinator of de Community Mobiliser.
  - Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor de vrouwengroepen, zorgen voor de internetverbinding en verzorgen de vertaling van de bijeenkomst.
- Elke vrijwilliger wordt gekoppeld aan één groep als hoofdmentor. Echter, gebaseerd op persoonlijke kennis en ervaring, kunnen vrijwilligers ook andere groepen coachen.
- Het programma curriculum geeft vrijwilligers voldoende ruimte om voor hun eigen inbrengen om hun eigen kennis en ervaring toe te passen.

- Het is mogelijk voor de vrijwilligers om de groepen op locatie in Noord-Tanzania te bezoeken (op eigen kosten), om zo in person met de groepen te werken.
  - De Project Coordinator en Community Mobiliser zijn beschikbaar om vrijwilligers tijdens hun bezoek aan Tanzania te begeleiden.
  - Bezoeken vinden plaats onder de voorwaarde dat het lopende (onderwijs)programma niet wordt doorkruist.
- Wanawake Tunaweza zal samenwerking nastreven met andere (i)NGOs in de regio Arusha ter versterking van haar eigen inspanningen om haar doelstellingen te bereiken.

5. Wanawake Tunaweza's programma curriculum

De ervaring van de afgelopen jaren heeft aangetoond dat het van essentieel belang is om vrouwengroepen te coachen volgens een duidelijk en eenvoudig programma, dat wordt uitgevoerd door de vrijwilligers die optreden als trainer of coach. De persoonlijke ervaring en input van deze vrijwilligers zullen aanzienlijke waarde toevoegen aan het basiscurriculum. Gedetailleerde informatie over het lesprogramma is te vinden in bijlage 3.

Wij zijn van mening dat empowerment thuis begint. Zodra vrouwen zijn gecoacht en getraind, ontstaat er een kleine gemeenschapseconomie. De vrouwen zullen in staat zijn om zelf inkomen te genereren, te sparen en financieel onafhankelijk te worden.

Nadat de groepen zijn begonnen met sparen, kunnen ze leningen verstrekken aan groepsleden vanuit het groepsspaargeld. De rente op de leningen wordt bepaald door de groep en wordt toegevoegd aan het groepssparen, dat meestal één keer per jaar wordt berekend tijdens hun jaarlijkse bijeenkomst in december. Tijdens deze jaarlijkse bijeenkomst beslist de groep ook welk bedrag ze (opnieuw) zullen investeren in hun bedrijf en voor welke doeleinden ze in het nieuwe jaar zullen sparen.

Wanawake Tunaweza verstrekt geen leningen aan de groepen. Voor vrijwilligers die een lening willen verstrekken aan hun mentorgroep hanteert Wanawake Tunaweza een aantal principes om een gelijke behandeling van alle groepen te waarborgen.

Operationele modaliteiten

Het programma is ontworpen om te worden uitgevoerd door middel van coaching of training op afstand, verzorgd door vrijwilligers uit de hele wereld tijdens de groepsbijeenkomsten van onze directe begunstigen, namelijk de vrouwengroepen.

De coaching of training op afstand wordt aangevuld met persoonlijke ontmoetingen met onze (internationale) vrijwilligers, evenals vrijwilligers of stagiaires van collega (i)NGO's, scholen, universiteiten, bedrijven en financiële instellingen.

De Programme Coordinator and Community Mobiliser streven ernaar een goede werkrelatie op te bouwen met de lokale overheid in Arusha en relevante gemeenschappen. In Tanzania spelen de lokale overheid en vertegenwoordigers van de gemeenschap een sleutelrol in de gemeenschappen, en hun steun is essentieel voor het succes en de duurzaamheid van het programma.

6. Criteria voor de vrouwengroepen

Het programma richt zich op groepen kansarme vrouwen die deel uitmaken van dezelfde gemeenschap en de ambitie hebben om een groepsbedrijf te starten en te runnen (of dit al doen).

Wanawake Tunaweza zal zich richten op vrouwengroepen, omdat onderzoek aantoont dat wanneer vrouwen worden ondersteund en gestimuleerd, zij aanzienlijke verbeteringen kunnen brengen in hun eigen welzijn en dat van hun families. Het is bewezen dat wanneer gezinnen gezonder worden, er meer kinderen naar school gaan, de productiviteit in de landbouw verbetert en het inkomen toeneemt. Dit draagt op zijn beurt bij aan de veerkracht van gemeenschappen.

Voor de criteria die Wanawake Tunaweza hanteert voor de vrouwengroepen verwijzen we naar Bijlage 5.

7. Programmabeheer

De belangrijkste verantwoordelijkheden van de staf van Wanawake Tunaweza zijn:

- het selecteren van de groepen via lokale gemeenschappen, lokale overheden; (i)NGOs; persoonlijke netwerken van stafleden;
- communicatie met de vrouwengroepen;
- bijwonen van de groepsbijeenkomsten;
- ontwikkelen van statuten voor de vrouwengroepen;
- Het regelen van coaching door (internationale) vrijwilligers;
  - lesgeven of coachen volgens het programma curriculum;
  - business planning voor de groepsbedrijven;
  - consultatie of advisering.
- Het creëren van netwerkmogelijkheden voor vrouwengroepen.
- Organiseren van evenementen voor vrouwengroepen.
- Faciliteren van vaardigheidstrainingen, zoals die worden aangeboden door onder meer de Small Industries Development Organisation (SIDO) of de Tanzaniaanse overheid.
- Het leggen van contacten met relevante collega (i)NGO's.
- Onderhouden van contacten met lokale autoriteiten en vertegenwoordigers van de gemeenschap.
- Monitoren van de voortgang van het programma en van de vrouwengroepen; rapporteren over de voortgang op kwartaal- en jaarbasis.
- Het verwerven van lokale financiële donorfondsen en steun.
- Onderhouden van contacten en communiceren met donoren.

Het programmabeheer is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de besturen van beide iNGOs in Tanzania en Nederland, de Project Coordinator en de Community Mobiliser. De Project Coordinator en Community Mobiliser hebben de primaire verantwoordelijkheid voor het uitvoeren van het programma op locatie in Tanzania.

8. Financiële middelen

De kosten van het programma worden gefinancierd uit donor fondsen, zoals:

- middelen van de iNGO Wanawake Tunaweza Tanzania en haar twee lokale stichtingen;
- fondsen van andere (i)NGOs en stichtingen die programma's zoals dat van Wanawake Tunaweza ondersteunen of daarin investeren;
- schenkingen of erfenissen;
- financiële bijdragen van onze internationale vrijwilligers (coaches), die bereid zijn om niet alleen hun tijd beschikbaar te stellen, maar ook bereid en in staat zijn een financiële bijdrage te leveren om een deel van de kosten van de coaching sessies op afstand te dekken;
- fondsenwerving door Wanawake Tunaweza en onze vrijwilligers;
- activiteiten van de groepen buiten het programma curriculum om, die ten goede komen aan de groepen zowel als het programma.

De kosten van het programma worden geschat op EUR 2.150 per maand, gebaseerd op het werken met 16 groepen per jaar.

Bijlagen

1. Bestuur en staf van Wanawake Tunaweza Tanzania

Organisatie van Wanawake Tunaweza Tanzania

Bestuur Wanawake Tunaweza

- Voorzitter
- Secretaris
- Penningmeester

In Tanzania:

- Tanzaniaans bestuurslid
- Tanzaniaans bestuurslid

Staf

- Project Coordinator
- Community Mobiliser

2. Budget

Om het programma te kunnen uitvoeren, is naar verwachting het volgende budget nodig, gebaseerd op het werken met 16 groepen per 18 maanden:

- EUR 2.000 lopende uitgaven per maand (bijvoorbeeld personeelskosten; vervoer; kantoorbenodigdheden; internet);
- EUR 1.000 (schatting) jaarlijks terugkerende kosten in Tanzania;
- EUR 750 (schatting) jaarlijks terugkerende kosten in Nederland.

3. Programma curriculum

De belangrijkste onderdelen van het programma curriculum zijn:

- ontwikkeling van statuten voor de groep;
- boekhouden en relevante rekenkundige kennis tot een niveau dat de groep in staat stelt om zelfstandig hun groepsbedrijf te runnen.
- budgettering & sparen²;
  - elke groep bepaalt haar eigen spaargewoontes en spaardoelstellingen;
  - als de groep dat wil, kan een leenprogramma worden opgesteld om de spaargelden van de groep te gebruiken voor leningen aan individuele leden van de groep;
- business development³;
  - bespreken van het type bedrijf dat de groep wil opzetten;
  - sterkte/zwakte analyse (SWOT) uitvoeren;
  - onderzoek naar de haalbaarheid van het groepsbedrijf;
  - het hoe/wat/waar van het groepsbedrijf vaststellen
  - uitvoering;
  - marketing.
- relevante juridische onderwerpen (bijvoorbeeld ondernemingsrechten; relevante rechten voor vrouwen).
- Versterken van het zelfvertrouwen van de vrouwen.

4. Richtlijnen voor leningen

Voor vrijwilligers die een lening willen verstrekken aan hun mentorgroep, zal Wanawake Tunaweza Tanzania principes opstellen om een gelijke behandeling voor alle groepen te garanderen.

---

² Een spaarcultuur moet deel gaan uitmaken van het DNA van zowel de groepen als de individuele leden, zodat hun kapitaalinvestering ook in moeilijke tijden overeind blijft. In Tanzania zijn sommige vrouwengroepen bekend met "Kibati spelen", d.w.z. een systeem waarbij op regelmatige basis contant geld wordt bijgedragen. Tijdens elke groepsbijeenkomst wordt dit geld aan een van de vrouwen gegeven voor eigen gebruik. Dit systeem kan worden geformaliseerd in de vorm van een dorpsgemeenschapsbank (VICOBA), die gemakkelijk te beheren is op gemeenschapsniveau. Dit is één manier om ervoor te zorgen dat vrouwen toegang hebben tot krediet via hun eigen spaargeld.

³ Het onderdeel business development van het onderwijsprogramma helpt de vrouwen bij het starten en laten groeien van hun kleine bedrijven. We helpen ze met de fundering voor hun bedrijf door ze te ondersteunen met vaardigheidstrainingen en kennisoverdracht. Het standaardcurriculum dient als algemene leidraad; aanpassingen worden echter per geval gemaakt om te voldoen aan de specifieke behoeften van vrouwengroepen in verschillende contexten.

5. Criteria voor de vrouwengroepen

Voor de ontwikkeling van de vrouwengroepen is een aantal criteria nodig als minimale basis om de kans op succes te vergroten. De criteria die Wanawake Tunaweza hanteert zijn:

- de vrouwengroepen waar Wanawake Tunaweza mee werkt, moeten minimaal 8 en maximaal 15 leden tellen;
- de leden moeten allemaal in hetzelfde gebied wonen of deel uitmaken van dezelfde gemeenschap;
- de groepen moeten gevestigd zijn in Arusha en de omliggende dorpen om te zorgen voor een relevante mix van groepen in de stad en groepen in meer landelijke gebieden;
- de groepen moeten duidelijke statuten hebben of ontwikkelen die door alle (nieuwe) leden van de groep moeten worden ondertekend;
- de leden moeten zich houden aan gemeenschappelijke doelen en gedragsregels;
- de groep moet een duidelijke ambitie hebben om een groepsbedrijf op te zetten, als ze nog geen gezamenlijke activiteit zijn begonnen;
- de reden van bestaan van de groep moet duidelijk worden beschreven;
- de groep moet enige flexibiliteit tonen met betrekking tot het tijdstip van hun tweewekelijkse vergadering met hun coach;
- de groep moet een vergaderlocatie hebben, bij voorkeur binnen, die niet te lawaaierig is en met een goede toegang tot het internetsignaal;
- de groep moet een duidelijke ambitie hebben om als groep te sparen;
- door middel van een vragenlijst voor potentiële nieuwe groepen wordt de betrokkenheid van de groep beoordeeld door de lokale medewerkers en coaches;
- voor de start van het programma sluiten de groep en Wanawake Tunaweza een Memorandum of Understanding;
- elke nieuwe groep begint met een proefperiode van drie maanden; na drie maanden evalueren de lokale staf en de coach de voortgang; als de voortgang onvoldoende is, wordt de relatie met de groep beëindigd; een verlenging van de proefperiode met twee maanden is mogelijk als het lokale personeel en de coach het eens zijn over een dergelijke verlenging.